

'TUSSEN TW

JOHANNES 18:18 EN 21:9

• Gerard Westerman

INLEIDING

De persoon van de apostel Petrus spreekt tot ieders verbeelding, maar hoe zou dat komen? Misschien wel omdat we van hem zo veel in onszelf terugvinden? Is het zijn enthousiasme, zijn vaak krachtvolle uitspraken, of zijn het meer de tragische gebeurtenissen in Petrus' leven die ons aanspreken? Hij had niet alleen het hart op de tong, maar ook op de juiste plaats; je wist wat je aan hem had! In zijn toewijding aan de Heer wilde hij zijn leven voor de Heer afleggen (Joh.13:38) en was hij zelfs bereid met Hem te sterven en Hem niet te verloochenen (Mat.26:35). In zijn ijver voor de Heer overschatte hij zichzelf toen hij zei: 'Al zullen allen over U ten val komen, Ik zal nooit ten val komen' (Mat.26:33). Toch zou Petrus de Heer tot driemaal toe verloochenen (Mark.14:72) en ontkennen dat hij een discipel van de Heer was (Mark.14:71). Hij ging soms onbezonnen te werk, zoals toen hij met een zwaard het rechteroor van de slaaf van de hogepriester afsloeg tijdens de arrestatie van de Heer Jezus (Joh.18:10-11). Hij bedacht niet altijd de dingen van God en reageerde daarom soms niet juist (Mat.16:23; Kol.3:1-2). Maar naast die tragische momenten die zich in Petrus' leven voordeden, zijn er ook heel mooie uitspraken van hem in de Schrift vermeld die getuigen van zijn grote liefde voor de Heer Jezus. Waren die er niet geweest, dan hadden we misschien een vertekend beeld van hem overgehouden. Op de 'uitnodiging' van de Heer Jezus om mee te gaan met hen die niet meer met Hem wilden wandelen, reageerde Petrus met de onvergetelijke woorden: 'Heer, naar wie zullen wij toe gaan? U hebt woorden van eeuwig leven' (Joh.6:68). En op de vraag van de Heer: 'Wie zegt u dat Ik ben?' antwoordde Simon Petrus: 'U bent de Christus, de Zoon van de levende God' (Mat.16:16). Redenen genoeg om ons te verdiepen in wat er gebeurde 'tussen twee vuren' waarvan sprake is in het evangelie. Maar voordat we dat doen, willen we eerst eens zien hoe Petrus een discipel van de Heer Jezus is geworden.

EE VUREN'

Petrus' roeping - Lukas 5

'Bekering is een beslissing die een proces inleidt'

Petrus' bekering had plaatsgevonden doordat zijn broer Andreas hem tot de Heer Jezus had geleid (Joh.1:42). Als gevolg van die ontmoeting nam Petrus de beslissing om vanaf dat moment niet meer te leven naar de begeerten van de mensen, maar om de overige tijd in het vlees te leven naar de wil van God (1Petr.4:2). Dat nieuwe leven, naar de wil van God, kreeg zijn aanvang toen hij geroepen werd tot een fulltime dienst tijdens die wonderbaarlijke visvangst op het meer van Gennézareth (Luk.5:10-11).

Petrus, Andreas, Jakobus en Johannes hadden de Heer Jezus al een jaar eerder ontmoet (Joh.1:35-42). Ze hadden Jezus voor een korte tijd gevolgd, en waren daarna teruggegaan naar hun oude beroep. In Lukas 5:11 roept de Heer Jezus zijn discipelen op om alles te verlaten en Hem te volgen. Het is mogelijk dat zeven van de discipelen vissers waren (Joh.21:2) en wellicht was dat niet zonder reden. Vissers weten hoe ze samen moeten werken, ze geven niet gemakkelijk op, ze zijn moedige en harde werkers. Dat zijn uitmuntende en noodzakelijke kwaliteiten voor discipelen van de Heer, zoals later zou blijken tijdens de verspreiding van het Evangelie na de hemelvaart van de Heer, want dat ging niet altijd zo gemakkelijk. We lezen dat de discipelen de netten aan het wassen waren voor een volgende vangst, nadat ze de hele nacht zich hadden ingespannen en niets hadden gevangen (Luk.5:5). Hierdoor toonden ze hun volharding, die ze nodig zouden hebben in hun latere dienst als 'vissers van mensen'! Ook hier vinden we Petrus weer als woordvoerder van de

andere discipelen. Op het voorstel van de Heer Jezus om naar de diepte te varen en daar hun netten uit te werpen, antwoordde Petrus: 'Op uw woord echter zal ik de netten uitwerpen'. Zo geschiedde en zij vingden een grote massa vissen, zodat de beide schepen bijna zonken. Hier toonde Petrus zich op zijn best door aan de knieën van de Heer Jezus te vallen, en te erkennen dat hij een zondig mens was en door die houding aan te nemen gaf hij Jezus de eer voor die grote vangst.

Dat was het begin van Petrus' loopbaan als apostel voor de besnedenen (Gal.2:7), die begon aan het meer van Gennézareth en eindigde in Rome, zoals we weten. Door geloof liet Petrus alles achter en volgde de Heer. De latere belofte van Petrus dat hij bereid was vóór en mét de Heer te sterven, kwam uit: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg je: toen je jonger was, gordde jij jezelf en wandelde waarheen jij wilde; maar wanneer je oud zult zijn, zul je je handen uitstrekken en een ander zal je gorden en je brengen waarheen je niet wilt. En dit zei Hij om aan te duiden met wat voor een dood hij God zou verheerlijken. En nadat Hij dit had gezegd, zei Hij tot hem: Volg Mij!' (Joh.21:18-19). Tot dusver had Petrus levende vissen gevangen die stierven en als voedsel dienden, nu zou hij dode vissen - zondaars - vangen, die zouden leven!

Petrus' uitspraken

'Om met het voornemen van hun hart bij de Heer te blijven' (Hand.11:23).

Petrus, die eens aan de knieën van de Heer Jezus had gelegen, verwijderde zich steeds meer van Hem. Was hij >>

zich dat bewust? Zoals al vermeld, is de bekering een daad die leidt tot een proces, namelijk het proces van geestelijke groei. Geestelijke groei heeft niets met het aantal jaren te maken dat je Jezus volgt, maar met gehoorzaamheid aan Gods woord. Christus moet gestalte in u en mij krijgen, Hij moet meer en ik moet minder worden; niet meer mijn ik maar Christus leeft in mij! En dat proces verloopt meestal niet zo gemakkelijk, we hoeven maar te denken aan de gelijkenis van de zaaier en het zaad (Mark.4:1-20). Petrus heeft dat goed begrepen, want hij maant de gelovigen later in zijn leven op om 'te groeien in de genade en kennis van de Heer Jezus' (2Petr.3:18). Waarom zegt hij dat? Tegen planten hoef je niet te zeggen dat ze moeten groeien, dat doen ze gewoon. Bij mensen moet dat echter wel, omdat wijzelf de groei kunnen bevorderen of vertragen, afhankelijk van onze geestelijke houding. Daardoor kan het door een verkeerde houding gebeuren dat we de gemeenschap met de Heer Jezus verstoren.

Maar toch moest Petrus, die ooit tegen de Heer Jezus de woorden gesproken had 'Ook al moest ik met u sterven, ik zal U geenszins verloochenen' en 'Al zullen allen over u ten val komen, ik zal nooit ten val komen', al erg snel ervaren dat hij deze woorden niet waar kon maken. Petrus verwijderde zich geleidelijk aan steeds meer van de Heer Jezus. Toen Petrus door de Heer Jezus geroepen werd, had Hij gezegd: 'Komt achter Mij en Ik zal u vissers van mensen maken' (Mat.4:19). Maar het duurde niet lang of Petrus liep vooraan; beter gezegd, hij liep de Heer Jezus vóór de voeten. De Heer moest tegen hem zeggen: 'Ga weg, achter Mij!' (Mat.16:23). Ziet u de verwijdering aankomen? Jezus had Petrus geroepen om achter Hem aan te lopen (Mat.4:19), maar nu liep hij voor de Heer (Mat.16:23) en later volgde hij de Heer vanuit de verte (Mat.26:58), waarna de verloochening volgde.

Hoe is het met onze relatie met de Heer gesteld? Allerlei zaken kunnen aanleiding zijn of worden om ons van de Heer te verwijderen, waardoor we onszelf en de Heer te kort doen. Dat is de les van Petrus' verwijdering; laten we die ter harte nemen.

Petrus' verloochening - het eerste kolenvuur

'En Petrus zat samen met de dienaren zich te warmen bij het vuur' (Mark.14:54).

Wanneer je zit in de kring van spotters (Ps.1:1), mag je ervan uitgaan dat je meegesleept wordt in het verkeerde. Door bemiddeling van Johannes verkreeg Petrus toegang tot de voorhof waar de Heer Jezus naartoe was gebracht (Joh.18:15-

18) en daar vervoegde hij zich niet bij de Heer, maar bij de anderen. Het onvermijdelijke gebeurde: te midden van de slaven en de dienaars verloochende Petrus de Heer driemaal (Luk.22:17, 25, 26). Hoe was het zover gekomen? Jakobus leert ons dat de zonde niet zomaar uit de lucht komt vallen, maar dat er trappen van verval zijn. 'Maar ieder mens wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerte wordt meegesleurd en verlost. Daarna, wanneer de begeerte bevrucht is, baart ze zonde, en wanneer de zonde volgroeid is, baart ze de dood' (Jak.1:14-15 HSV).

Er zijn een aantal gebeurtenissen aan te wijzen die hebben geleid tot Petrus' verloochening van de Heer. Toen de Heer Jezus in gebed was in de hof van Gethsémané en sprak: 'Vader niet mijn wil, maar Uw wil geschiede', lag Petrus te slapen (Mark.14:37). Hij was dus niet op de hoogte van de naderende gebeurtenissen. Petrus had al eerder op een belangrijk moment in zijn leven geslapen, namelijk op de berg der verheerlijking (Luk.9:32), en in het boek Handelingen vinden we hem slapende in de gevangenis, maar daar als een heel andere Petrus. Zijn slapen is het bewijs van zijn vertrouwen in God. Petrus had vroeger een te groot zelfvertrouwen. 'Heer, ik ben bereid met u zelfs in de gevangenis en in de dood te gaan', had hij gezegd (Luk.22:33). Petrus had nog niet geleerd dat hij 'zonder de Heer niets kon doen' (Joh.15:5) en kende zijn eigen zwakheid niet. Hij kreeg vrees voor mensen op het moment dat hij zijn eerdere uitspraak, namelijk dat hij bereid was met de Heer in de gevangenis te gaan, waar had kunnen maken. 'Vrees voor mensen spant een strik' (Spr.29:25).

In Lukas 22:54-62 lezen we het aangrijpend relaas over hoe Petrus zijn Heer verloochende. Daar liet Petrus de Heer Jezus in de kou staan, want 'de slaven en dienaars hadden een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en stonden zich te warmen; en ook Petrus stond zich bij hen te warmen' (Joh.18:18). Aangrijpend is echter de reactie van de Heer Jezus op zijn verloochening: 'De Heer keerde Zich om en keek Petrus aan (Luk.22:61); en Petrus herinnerde zich het woord van de Heer, hoe Hij tot hem gezegd had: Voordat de haan vandaag kraait, zul je Mij driemaal verloochenen. En toen de haan kraaide herinnerde Petrus zich het woord van de Heer'. Eén blik van de Heer Jezus was voldoende om Petrus tot inkeer te brengen, want 'hij ging naar buiten en weende bitter' (Luk.22:62).

Petrus' herstel – het tweede kolenvuur

'Toen zij dan aan land waren gegaan, zagen zij een kolenvuur' (Joh.21:9).

Hoofdstuk 20:30-31 vormt de eigenlijke afsluiting van het Johannesevangelie, en het lijkt vreemd dat Johannes het eenentwintigste hoofdstuk er nog aan toevoegt. Er zijn daarvoor drie redenen. Ten eerste, er waren geruchten dat de discipel Johannes niet sterven zou (21:23) en door deze 'toevoeging' werden deze geruchten ontkracht. Ten tweede laat het ons zien dat de Here Jezus meerdere keren verscheen aan de discipelen om hen voor te bereiden op de komst van de Heilige Geest (zie Hand.1:2-3). Ten derde moest er een openlijk herstel plaatsvinden van Petrus, die de Heer Jezus verloochend had, een herstel waarvan iedereen op de hoogte was, omdat hij daarna zo'n belangrijke plaats zou gaan innemen, waarvan we kunnen lezen in het boek Handelingen.

Persoonlijk en openbaar herstel

De roeping van Petrus vond plaats bij het meer, maar ook zijn herstel. Petrus had de Heer Jezus verloochend bij een kolenvuur en hier aan het meer van Gennézareth wordt hij hersteld, ook bij een kolenvuur! Is het niet vreemd dat Petrus zonder enig voorbehoud naar de Heer Jezus gaat, alsof er niets gebeurd is!? (Joh.21:7). Er zijn goede redenen om aan te nemen dat, op grond van een aantal Schriftplaatsen, er al een eerdere ontmoeting tussen de Heer Jezus en Petrus heeft plaatsgevonden, waarbij de dingen die verkeerd waren

gegaan uitgesproken zijn geweest. We lezen immers dat de Heer Jezus eerst aan Petrus was verschenen (Luk.24:34; Mark.16:7; 1Kor.15:5). Als dat juist is, dan had er vergeving plaatsgevonden en wandelde Petrus opnieuw in het licht; de verbroken gemeenschap was hersteld. Maar er moest nog iets worden rechtgezet, want de andere discipelen wisten natuurlijk wat er voorgevallen was en zouden zich vragen hebben kunnen stellen. Vandaar dat we in het verdere gedeelte van hoofdstuk 21 het openbaar herstel van Petrus vinden. De Heer herstelt Petrus daar in het openbaar en ter bevestiging geeft hij hem de opdracht de lammeren te weiden en de schapen te hoeden.

Ten slotte

Eén zaak die we natuurlijk ook niet mogen vergeten, is dat de Heer voor Petrus gebeden heeft! 'Ik heb echter voor jou gebeden dat je geloof niet zou ophouden!' (Luk.22:32). Dat gebed heeft zeker aan Petrus' herstel bijgedragen. Dat mag elke gelovige die in een soortgelijke situatie komt, tot troost en bemoediging zijn. 'Christus Jezus is het die gestorven is, ja nog meer, die opgewekt is, die ook aan Gods rechterhand is, die ook voor ons bidt' (Rom.8:34).